

הקמ"צ"ר נשפט למאסר ודינו הומתק -

וסגנו שהגן עליו במישפט בא במקומו

מ"צ: מדינו צורם

עדינות אלו נגעו במישרין לסעיפים שעליהם הורשע ארבל בסופו של דבר. אך חמורה ביותר היתה פרשת היחסים המיוחדים שנוצרה בין גבע וארבל. בתקופת החקירה נגד הקמ"צ"ר. גבע הודה כי מאז נפתחה החקירה התהדקו יחסיהם. והוא אף נהג לבקר בביתו של מפקדו, דבר שלא עשה קודם לכן. בתשובה לשאלת התובע אישר סגן בטלפון "על אחד האנשים שהזמנו לחקירה נגדו". כאשר נשאל גבע אם המשיך במנהג זה, השיב בשלילה. "הוזהרתי - ומיד הפסקתי". הוא אמר. אך הפצצה האמיתית באה לאחר מכן. גבע נשאל אם העביר למפקדו מידע על תוכן החקירות נגדו. גבע הכחיש. "לא ידעתי על מה הם נחקרו", השיב לשאלה.

1977. שנתיים אחרי המינוי, ב-1979, הוא נזף בצורה חמורה בשני קצינים זוטרים. אלה החליטו לנקום בו, ולאסוף הומריאיות נגדו. הם הקדישו לכך שנה, שבסיומה הניחו תיק עב"כרס מלא עדויות על שולחניו של הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל איתן. לפתיחת החקירה נגד ארבל תרם גם מכתב ששיגר דס"ר מכלא 4 הצבאי, שהורד בדרגה ונדון לשנת מאסר בעוון שוחד. את החקירה בפרשת ארבל לא הפקיד הרמטכ"ל בידי המישטרה הצבאית, שבאופן טבעי זהו תפקידה. אילו היתה החקירה מופקדת בידי המישטרה הצבאית, היה האיש הממונה עליה סגנו של ארבל, מאיר גבע, או אלוף-מישנה. לרמטכ"ל היה ברור, כי לאור היחסים המיוחדים במינם בין ארבל וגבע זהו מעשה שאסור לעשותו.

כ אשר שמעו כמה קצינים צעירים בחיל המישטרה הצבאית של צה"ל מי עומד להיות מפקד החדש, הם נדהמו. חלק מן הקצינים האלה, שהתחילו את שרותם הצבאי בימים האפלים של המשפט שנערך למפקד הקודם של החיל, ברוך ארבל, החליטו לעשות משהו כדי לנסות ולסכל את המינוי. מבחינתם היה פירושו של המינוי החדש אחד ויחיד: הכל עומד לחזור ולהיות בדיוק כפי שהיה. הדרך שבחרו היתה שיגור מכתב אנונימי אל מערכת העיתונים, שבו העלו את טענותיהם נגד המפקד החדש, מאיר גבע. התוצאה שהשיגו בדרך הזאת, היתה זירונו המינוי. הרמטכ"ל החליט להחיש את התהליך ולמנות את גבע לאלתר. כאשר פנה העולם הזה בתחילת השבוע שערך לדובר

החקירה הופקדה בידי השב"כ, שניהל אותה ביעילות ובמהירות. מה שהתגלה במישפטו של ארבל הוכיח כי חששותיו של הרמטכ"ל היו מוצדקים. ברוך ארבל הורשע בשישה סעיפי-אישום, אחד חמור מקודמו:

● **שוחד.** מפקד המישטרה הצבאית דאג להעביר את משה גרד, בנו של המיליונר שרגא גרד, למצ"ח, אחרי שגרד הדיח עצמו מקורס טיס. על-פי נוהלי צה"ל, עוברים מודחי הקורס הנה ליחידות קרביות. ארבל גם שלח את גרד לקורס קצינים. התמורה לגילויי הידידות האלה היתה שוחד.

● **ליווי צבאי.** ארבל העמיד לרשות ידידו הקבלן, משה רדום, גיפ צבאי ושני שוטרים צבאיים, כדי שילוו אותו בעבודה מסוימת שביצע. הוא הואשם בהפרת תקנות צה"ל.

● **גילוי סודות.** ארבל ערך לידידו, מישל רדום והישראלי-לשעבר ג'ו אירן, סיור מודרך במיתקנים סודיים של צה"ל, שם הם שמעו סקירה על מצבת כוחות חיל-הים בימ-סוף. ארבל הורשע בגילוי סודות צבאיים.

● **מסירת אינפורמציה.** ארבל מסר לידידו, משה נחשון, פרטים מתיקים צה"ליים של כמה אנשים. נחשון הוא מנהל משרד-חקירות ארגוט, ואחד האנשים שהוא קיבל מידע אודותיהם היה מנכ"ל משרד-התחבורה לשעבר, אריה גרוזברד.

● **רישיון נשק.** ארבל העניק רישיון צבאי לנשיאת נשק לעופר שאול, בנו של יוסף שאול. יוסף שאול הוא בעל המטעדה הנושאת שם זה בכרס-התימנים, שם נהג ארבל לקבל ארוחות-חינם. עופר שאול הוא בעל עבר פלילי, והוא נתפס כשהוא מנופף באקדח ומאיים על עוברים ושבים. ארבל היטיב את הנאיו כאשר ישב בכלא, ודאג לכך שתקופת כליאתו לא תחושב, ועופר שאול ישתחרר מהצבא לפני המועד החוקי.

● **ניצול.** ארבל הורשע על שניצל את נהגו ואת הרכב הצבאי שעמד לרשותו לצרכים פרטיים.

היה רק סעיף אחד שבו לא הורשע ארבל. כאשר החליטו השופטים לדחות את טענותיו, כי לא חרג מהמקובל בצה"ל בקרב קצינים בכירים, הם ביקשו גם לקבוע שאסור כי נוהלים אלה ימשיכו לשרור בחיל המישטרה הצבאית ובצה"ל.

יורש גבע - אווירה משפחתית...

מורשע ארבל...בלישכת הקמ"צ"ר

לא ידע,

לא זכר

ב מישפט זה נטל סגנו הנאמן של ארבל, מאיר גבע, חלק חשוב. ארבל מינה את גבע כסגנו, סמוך למינויו שלו, והם עבדו כצוות במשך שנתיים וחצי, עד שארבל, "הוצא לחופשה" כשהתחיל מישפטו.

אך שיתוף הפעולה לא חדל. גבע (43) עלה לישראל מעיראק ב-1950, וב-1956 התגייס למישטרה הצבאית. הוא פיקד על מחנות שבויים וכלא צבאי, והיה מפקד בסיס הדרכה של המישטרה הצבאית בפיקוד דרום. היה זה ארבל שהעלה אותו לגדולה, וגבע לא היה מוכן לנטוש אותו. בעדותו במישפט של ארבל הוא אמר:

"קצינים אחרים בחיל לא ידעו איך לנהוג. אך אני הייתי סבור שאם ימצא אשם - קבל את עונשו בבית המישפט. אם לא - אסור יחברו יפקירוהו."

גבע ניסה לסייע בגילוי לקריהגנה של ארבל, כאילו כל מעלליו היו כמיסגרת המקובל בצה"ל. את האווירה בלישכת הקמ"צ"ר הגדיר גבע כ"אווירה מישפחתית". "הוטנו אלינו אלפי בעיות של מישפחות והדלת היתה פתוחה. כולם פנו אל הקמ"צ"ר בשם ברוך". גבע גם מסר פרטים על הנוהלים להפניית חיילים לקורסים לקצינים, או מתן ליווי המישטרה הצבאית לרכב בדרכים.

צה"ל, כדי לקבל את גירסתו באשר למינוי הצפוי במישטרה הצבאית, היתה תשובת הדובר מחולקת. כמו דברים רבים בצה"ל, לשלושה חלקים: ראשית, עדיין לא מדובר בהחלפת מפקד החיל, תת-אלוף חיים גרניט. שנית, עדיין לא נקבע מתי יוחלף, ושלישית - לא נקבע מי יחליף אותו.

אך יומיים אחרי שהתקבלה במערכת תשובה זו, נודע כי המינוי החדש הפך עובדה: מאיר גבע הועלה לדרגת תת-אלוף ומונה מפקד המישטרה הצבאית. מלישכת דובר צה"ל נמסר להעולם הזה כי גם שם הופתעו לקרוא על המינוי החדש בעיתון.

שוחד

וגילוי סודות

ק ל להבין מדוע הודרו הרמטכ"ל למנות את גבע, ומדוע חשש מסערה ציבורית. הקאריירה של גבע, בשלביה האחרונים, קשורה קר בלייפרד בון של ברוך ארבל, ופרשת ארבל לא היתה מתפוצצת אלמלא היו כמה קצינים זוטרים במישטרה הצבאית מתארגנים כדי לאסוף חומר נגד מפקדם ולהביא להדחתו ולהרשעתו. ארבל מונה כמפקד המישטרה הצבאית באוקטובר

בתגובה לכך שלף התובע הצבאי, סא"ל אילן שיף, מיסמך, ישבו פרוטוקול של שיחה טלפונית שהוקלטה בסתר בין גבע וארבל. מה שנאמר בשיחה הפריך את טענתו של גבע, כאילו לא דיווח לארבל על תוכן החקירות נגדו. גבע אמר כי, "אינו זוכר" את השיחה! כאשר הורשע ברוך ארבל ונדון לשנת מאסר, מתוכה שלושה חודשים בפועל, ולהורדה לדרגת סגן-אלוף, מיהר הרמטכ"ל לחוש לעזרתו, והמתיק את עונשו. עכשיו, כאשר החליט הרמטכ"ל למנות את גבע תחת תת-אלוף גרניט, שהובא למישטרה הצבאית מבחון, הוא מעניק למעשה גושפנקה של כשרות למעשים שנעשו במישטרה הצבאית בתקופת ארבל. היה זה המפקד החדש של החיל שהצדיק את מעשיו של ארבל בבית-המישפט. היה זה הוא שדיווח לו על מהלך החקירה נגדו, ועל זהות האנשים הנחקרים בפרשה. אם לא ידע מאיר גבע שאסור לו לעשות זאת, והוא היה זקוק לאזהרה כדי שיחזל ממעשיו - מעורר הדבר שאלה קשה באשר לטיב שיקוליו. אם ידע גבע שמעשים אלה פסולים, אך עשה מה שעשה ואמר מה שאמר למרות זאת - מתעוררת שאלה קשה עוד יותר, לא רק לגבי גבע עצמו, אלא גם בישר לטיב שיקוליו של מי שהחליט למנות אותו לחפ"קיד, שהוא אחד הרגישים בצה"ל. **שלמה פרנקל**